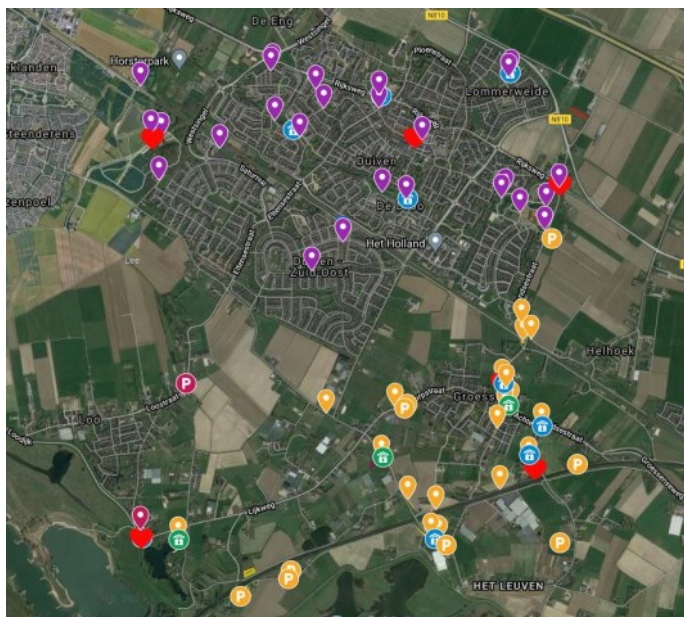

Jaarverslag 2020

Locaties bloemenstroken
Grossen, Duiven, Loo Bloeit!

Stichting Milieuvrienden Duiven

De Stichting Milieuvrienden Duiven (MVD) zet zich in voor het woon- en leefklimaat voor de bewoners in en om Duiven door te streven naar en het behouden en verbeteren van de natuur en de landschappelijke en natuurhistorische waarden. Onze speerpunten zijn flora en fauna, de kwaliteit van het milieu, bodem, lucht en water en een verantwoorde ruimtelijke ordening. Het welzijn en de gezondheid van mensen in en om Duiven staan centraal. Wij zijn geen actiegroep –tegen- maar een behartiger -voor- behoud en herstel van natuur en landschap in onze mooie Liemers. De Stichting is opgericht in november 1988 en aangesloten bij Natuur en Milieu Gelderland.

Voorwoord

Door de coronacrisis is ons werkwijze in 2020 drastisch aangepast. Helaas konden we vanaf maart niet altijd bij elkaar komen en zijn we net als iedereen digitaal gaan werken. Dit jaar heeft ons nog meer doen beseffen dat alles wat we doen effect heeft op de natuur.

Wat moeten we zonder het bos en natuurbeleving. Het onderstreept het belang van het beschermen en uitbreiden van de natuur. Gebleken is dat iedereen er graag op uit gaat in de natuur. Natuurbeleving is belangrijk geworden en bevordert onze gezondheid. De druk op natuurgebieden wordt echter groter. Ons werk is dan ook cruciaal om te zorgen voor een balans tussen mens en natuur.

Wout Oosterhof kwam onze groep versterken, en is meteen voortvarend aan de slag gegaan.

Helaas heeft Bessel Hartogsveld na 25 jaar onze groep verlaten. En helaas zag Rennie Verhagen zich begin 2021 gedwongen om haar functie als secretaris neer te leggen. We zullen de expertise, inbreng en inzet van beide leden erg gaan missen. We wensen Rennie en Bessel heel veel succes in de toekomst. We zullen in 2021 op gepaste wijze afscheid van hen nemen.

José Luis heeft het penningmeesterschap van Bessel overgenomen.

Peter Mekkink heeft zich bereid verklaard om het secretariaat van Rennie over te nemen.

Het nieuwe adres van het secretariaat is: Peter Mekkink, De Meent 1, 6921 SE Duiven, T 0316 263 685, E info@milieuvrienden.nl .

Samenvatting

De voorgenomen doortrekking van de A15 met de voorbereidingen en de zitting bij de Raad van State heeft ons de eerste helft van het jaar bezig gehouden. Daarnaast is de aannemer voor het ontwerp en aanleg slagvaardig aan de gang gegaan. Steeds blijven er de uitdagingen die Klimaatverandering en de Stikstofproblematiek met zich mee brengt. Verder hebben wij ons vooral bezig gehouden met de Regionale Energie Strategie (RES), Omgevingsadviesraad (OAR), het Groen Manifest, de brand bij de autosloperij aan de Maststraat, de opzet van een Voedselbos en de ontwikkelingen in de Loowaard.

Onze activiteiten in 2020

In 2020 zijn we als Stichting Milieuvrienden Duiven met de volgende onderwerpen en activiteiten bezig geweest:

Bijeenkomsten en vergaderingen—deels online

- Interne vergaderingen: 10
- Inloopavond Patersbosje.
- Meedenkbijeenkomsten en enquête herinrichting Rijksweg.
- Bezoek AVR verbrandingsoven.
- Bezoek Voedselbos Brummen.
- Bodemonderzoek ten behoeve van Voedselbos bij terrein aan de Bandijk van de AVR .
- Preventieteam Loowaard gesprekken met de gemeente Duiven.
- Drie dagen aanwezig bij Zittingen Raad van State naar aanleiding van het beroep over doortrekking A15, inclusief uitgebreide voorbereidingen voor ons verweer.
- Opnames bij Natura2000-gebied voor het programma “Een Vandaag” over de stikstofproblematiek rondom de A15.
- Verschillende bijeenkomsten over het ontwerp van de A15 met de aannemer en ViA15 projectbureau.
- Thematafels natuur en milieu met aannemer A15
- Discussie met aannemer en ViA15 over de sonderingen in het Natura2000 gebied.
- Regionale Energie Strategie (RES) bijeenkomsten
- Omgevingsadviesraad (OAR) windturbines Lathum.
- Overleg over Landschapscafé met Gemeente Duiven en Stichting Landschapsbeheer Gelderland.
- Bijeenkomst VNO NCW.

Bezwaar gemaakt - Beroep aangetekend

- Aanvullend beroepsschrift (gewijzigd) Tracébesluit A15 voor zittingen Raad van State.
- Drie zienswijzen ingediend met betrekking tot verschillende omgevingsvergunningen van Rijkswaterstaat en de aannemer Geire Groen ten behoeve van de doortrekking van de A15: een reeks kunstwerken, de wet natuurbescherming en het bruggencomplex.

- Zienswijze t.a.v. Ontwerpbesluit Omgevingsvergunning plaatsing windturbines Caprice bij Angeren, gemeente Lingewaard.
- Brief naar Provincie Gelderland over stortplaats IJsseldijk
- Brandbrief aan de gemeente Duiven over afwikkeling schade door de brand bij de autosloperij “De Moestuin”.

Activiteiten, werkgroepen, klankbordgroepen

Natuur en Milieu Gelderland

Voor veel zaken kunnen we terecht bij NMG, voorheen Gelderse Milieu en Natuurfederatie. We maken graag gebruik van de daar aanwezige deskundigheid om problemen adequaat aan te pakken. Onderwerpen die met NMG zijn besproken of waar wij aan deelgenomen hebben zijn o.a. de A15 en het Voedselbos. Bij de zittingen van de Raad van State m.b.t. het Tracébesluit A15 zijn we samen opgetrokken. Adviezen gekregen m.b.t. het opzetten van een Voedselbos.

Met de Nieuwsbrief en de berichten per email blijven we op de hoogte van wat er zoal speelt op natuur en milieugebied in Gelderland.

Doortrekking A15 Raad van State en start contract

Na het insturen van ons beroep tegen het Tracébesluit in december 2019 was het wachten tot de behandeling van de zaak door de Raad van State. De zittingsdagen vonden plaats 22-25 juni 2020. Voorafgaand is aanvullend beroep aangetekend. MVD kreeg een prominente plaats door de grote inbreng aan bezwaren, samen met Natuur en Milieu Gelderland en de Stichting Strijdbaar Angeren en anderen. In de drie zittingsdagen kregen we ruime gelegenheid om onze bezwaren nader toe te lichten.

In januari 2021 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan. Bijna alle bezwaren zijn verworpen behalve die over de berekening van de stikstofuitstoot, en bezwaren over de faunapassage en de amfibietunnel voor de kamsalamander. Wij zijn teleurgesteld over de uitspraak m.b.t. tot de vele bezwaren die we hebben opgevoerd. De

minister krijgt 26 weken de tijd om met een betere stikstof berekeningsmethode en -aanpak te komen. NMG had al eerder een akkoord getekend met Rijkswaterstaat over de opschorting van de aanleg tot de definitieve uitspraak van de Raad van State. Tot die definitieve uitspraak van de RvS liggen de aanlegwerkzaamheden stil.

In januari 2020 is de winnaar van de tender voor het DBFM contract (design, build, finance, maintain) bekend geworden, Gelre Groen, een combinatie van drie bedrijven. Gelre Groen is begonnen met het ontwerp en is begonnen met het betrekken van bewoners en belangenorganisaties, o.a. d.m.v. thematafels en voorlichtingsbijeenkomsten. Nader overleg heeft plaats gevonden over natuurmaatregelen en de sonderingen op het Natura2000-gebied waar de brug zou komen.

Omgevingsadviesraad (OAR) windmolens WRIJ

De Waterschappen hebben een ambitieus klimaat-en energiebeleid gemaakt om meer duurzame energie op te wekken en in te zetten op een circulaire economie. Het landelijk beleid van de Waterschappen is om in 2025 energieneutraal te zijn. Het WRIJ wil dit o.a. doen door het plaatsen van twee windturbines bij Lathum. MVD denkt via de OAR mee voor een goede landschappelijke inpassing.

Regionale Energie Strategie (RES)

In het Klimaatakkoord en het Gelders Energie Akkoord is afgesproken om te streven naar een vermindering van 55% CO₂ uitstoot in 2030 in vergelijking tot het niveau van 1990. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en volksvertegenwoordigers samen zoeken naar mogelijkheden om energie duurzaam op te wekken. Bijvoorbeeld via zonnevelden, windturbines en warmtenetten. Dat houdt niet op bij de gemeentegrens. De plannen worden per regio gemaakt.

In de RES Arnhem Nijmegen of ook wel genoemd 'de groene metropool' nemen zestien gemeenten, drie waterschappen en de

provincie Gelderland deel. De inmiddels vastgestelde RES 1.0 vormt voor alle bestuurlijke partijen een van de uitgangspunten voor de nader uit te werken omgevingsvisies, de Transitievisie Warmte (TVW) en de wijk- en omgevingsplannen.

MVD neemt als stakeholder deel aan de RES bijeenkomsten en kijkt vooral naar zorgvuldig ruimte gebruik en meekoppelkansen. Dit kan o.a. door het instellen van een gebiedsfonds waaruit natuurversterkende maatregelen kunnen worden ondersteund, zoals het omzomen van zonneparken met slee- en meidoorns, en de versterking van de biodiversiteit.

Windmolens Carprice Angeren, Lingewaard

Het plan is om twee windturbines bij de Steenfabriek Caprice in de gemeente Lingewaard met een tiphoogte van 240 meter te plaatsen in en pal naast het Natura2000-gebied Rijntakken/Rijnstrangen, recht tegenover de Kandiaplas. Wij zijn actief betrokken bij de natuurontwikkeling in de Natura2000 gebied Rijnstrangen en de Loowaard. De Stichting Milieuvrienden Duiven heeft een Zienswijze ingediend tegen plaatsing van deze windturbines. Wij zijn niet tegen windenergie maar wel voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Het gaat ons dan ook zeer aan het hart dat gemeente Lingewaard deze windturbines juist daar wil gaan plaatsen.

Voormalige Stortplaats IJsseldijk (Bult van Putman)

Wij hebben aanvullende informatie opgevraagd aan de Provincie Gelderland over de saneringsactiviteiten rond de stortplaats, omdat er sprake is van een ernstige en urgente bodemverontreinigingen en de samenstelling van drie miljoen m³ afval niet bekend is. De Provincie schrijft in zijn antwoord: "We kunnen niet in de stort kijken en het grondwater wordt eeuwigdurend gecontroleerd. De inspanningen en bijkomende milieubelasting wegen niet op tegen het verwijderen van de verontreiniging. Het monitoren is bovendien vele malen goedkoper dan het afgraven van de stort." De Provincie wil de vervuilingsgrenzen nu verhogen om over te gaan naar de nazorgfase. Er komt geen jaarlijkse controle meer maar een tweejaarlijkse.

De overname van de bult in 2018 door Natuurmonumenten heeft geen invloed op de saneringsactiviteiten; de Provincie blijft

verantwoordelijk. Vooral de kleiputten bieden een soortenrijkdom. Het doel is om de insectenrijkdom te versterken. Bewoners wordt gevraagd om onderhoud te plegen.

Landschapscafé

MVD was samen met de gemeente en het Groen Manifest in het voorjaar 2020 ver gevorderd met de voorbereiding voor een volgend Landschapscafé met als thema “Meerwaarde Groen Duiven”. Doel van het landschapscafé is om mensen te inspireren en te motiveren voor meer groen in Duiven. Helaas kon de daadwerkelijke uitvoering niet doorgaan vanwege de coronacrisis.

We hopen in 2021 hier een vervolg aan te geven.

Herinrichting Rijksweg en Patersbosje

MVD heeft meegedacht over herinrichting Rijksweg, en daarbij vooral aandacht gevraagd voor de veiligheid van het langzame verkeer (auto te gast) en aandacht voor groen en duurzaamheid (hittestress). Inwoners van de wijken in Duiven-Noord moeten om bij voorzieningen zoals winkels te komen steeds de Rijksweg oversteken. MVD heeft samen met Groen Manifest een voorstel gedaan om de ontwikkelingen in het gebied van het Patersbosje hier te combineren voor een veilige doorgaande groene route vanuit Duiven Noord via het Droopad naar het station. De reactie van de gemeente was heel positief en wordt meegenomen in het ontwerpproces. MVD heeft de gemeente een verslag over het ontstaan van het Patersbosje toegezonden.

Groessen-Duiven-Loo Bloeit!

Een initiatief om de leefomgeving bloeiender en boeiender te maken en de biodiversiteit te stimuleren. Op 34 locaties in de gemeente Duiven is ongeveer drie hectare bloemen ingezaaid om de gemeente meer fleur en kleur te geven. Het is geen eenmalige actie; het is de bedoeling dat steeds meer mensen aansluiten zodat ieder jaar nog meer percelen in de gemeente vol staan met bloemen.

Overleg en bezoek AVR verbrandingsoven

Regelmatig overleg met de AVR over natuur en duurzaamheid in en rond de verbrandingsoven is weer opgepakt. Alle leden van MVD waren aanwezig bij het overleg en bezoek aan de AVR. De Plant Manager gaf een uitleg over de ontwikkelingen binnen de AVR en behandelde vragen die bij MVD leven. Daarna volgde een rondleiding naar het verbrandingsgedeelte, het proces m.b.t. de restwarmte en de CO2 opslag. De restwarmte gaat inmiddels tot de Schuitgraaf en de CO2 naar de kassen in Bergenden. Dan blijft er nog restwarmte over.

Bij de bespreken kwam een terrein ter sprake dat door de AVR zo'n 25 jaar geleden was opgekocht. De AVR zou hier graag natuurontwikkeling zien. Als MVD spraken we de wens uit om een Voedselbos te beginnen. De AVR wil het terrein aan de Bandijk ter beschikking stellen voor de ontwikkeling van een Voedselbos aan Milieuvrienden Duiven.

We hebben afgesproken dat we een keer per jaar een overleg hebben over de gang van zaken bij de AVR.

Voedselbos Duiven

Naar aanleiding van het aanbod van de AVR heeft een kleine delegatie het terrein bezocht en bodemonderzoek gedaan en samen het Voedselbos in Brummen bezocht. Kanttekening is de voorgenomen dijkverzwaring van de IJsseldijk van het WRIJ dat voorwaarden geeft voor het ontwerp. Enthousiast geworden zijn we begonnen met het zoeken naar expertise. Een voorstel van Circle

Grondonderzoek op het terrein aan de Bandijk, Peter en Baukje

Ecology was interessant, maar CE gaf aan geen gelegenheid te hebben voor het maken van het ontwerp. In 2121 hebben we als MVD besloten door te gaan met de opzet. Nauw overleg met AVR, WRIJ en de gemeentes Duiven en Zevenaar.

Natuurgebied Loowaard – Vrienden van de Loowaard

In de jaren 70 en 80 woedde er een strijd tussen natuurbeschermers en ontgrondingsmaatschappijen in het natuurgebied de Loowaard. Klei en zand waren nodig voor bouw van huizen en wegen. Vanaf midden jaren 80 is er gekeken naar samenwerking. Voor de Loowaard

resulteerde dit in februari 1992 tot een natuurontwikkelingsplan met natuurontwikkeling én ontgroning. In 2020 stopte de ontgroning. Veel bleef onduidelijk over de situatie in het gebied. Er bestaan grote zorgen over de ontwikkelingen, afval, dierenwelzijn, brandgevaar, zwemveiligheid,

overlast, beheer en handhaving. De gemeente is op de hoogte gesteld van deze zorgen.

Er is een groep 'Vrienden van de Loowaard' opgericht met leden van Goclean, MVD en de dorpsraad Loo. De groep heeft contacten met eigenaren, gemeente en Free Nature (de organisatie die eigenaar is van de dieren en de uitvoerende partij van het begrazingsbeheer).

In de zomerperiode 2020 heeft de groep regelmatig geschoonwandeld. Bezoekers die recreëren in eigen land door Corona, laten veel rommel achter. Inmiddels is het aardig schoon.

Er was geen duidelijke visie. Inmiddels zijn Vrienden van de Loowaard bezig om met de gemeente een plan te maken met natuurontwikkeling

en extensief recreatief medegebruik als hoofdfunctie.

Groen Manifest

Het Groen Manifest wil wonen in het groen stimuleren in de kern van Duiven. Een visiedocument hiertoe is door studenten Hogeschool van Hall Larenstein samengesteld. Zij hebben hierover aan de gemeente Duiven een presentatie gegeven en in februari 2020 aan de groene groepen waaronder MVD. Een kansrijke optie lijkt het initiatief van IVN voor het opzetten van een 'tiny-forest'.

Het visiedocument wordt de leidraad voor Groen Manifest en MVD bij het te organiseren Landschapscafé in 2021. Ons ideaal voor Duiven is in elke buurt een eigen tiny-forest. MVD heeft twee verzoeken ingediend bij het IVN om in aanmerking te komen voor de aanleg van een dergelijke bosje. Helaas voldeden we niet aan de voorwaarden. Helaas stopte de verdere voortgang door de Coronacrisis.

Brand autosloperij 'De Moestuin'

Een gigantische brand eind juli bij autosloperij 'De Moestuin' te Duiven met enorme rookpluim haalde het landelijke nieuws. Kort hierop stond er een artikel in de krant dat de vergunningen en bedrijfsvoering op orde waren bij monde van burgemeester Hieltjes. Medio augustus heeft MVD de gemeente aangeschreven wegens de milieuramp met foto's van de vervuiling in het omliggende water, lokale getuigenissen van mensen die geconfronteerd werden met niet legale activiteiten en autowrakken die onverantwoordelijk gestapeld waren.

De gemeente heeft formeel gereageerd en intussen wordt de milieu- en bedrijfsvergunning aangepast. Nader bodemonderzoek is uitgevoerd door de Odra, officiële rapport volgt. Verder wordt gesproken met de gemeente Duiven over het opnieuw aanplanten van de verbrande bomen en struiken om de groene omzoming van het bedrijventerrein te hertstellen.

Overleg met Gemeente Duiven

In de subsidieovereenkomst met de gemeente is vastgelegd dat er regelmatig gevraagd en ongevraagd advies wordt verwacht van MVD. Verder wil de gemeente het Landschapscafé samen met MVD en Stichting Landschapsbeheer Gelderland organiseren.

Met de beleidsmedewerker groenbeheer zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest :

- Voorbereiding op het Landschapscafé;
- Omgevingsvisie
- Patersbosje
- Herinrichting Rijksweg
- Overleg over vervuiling Loowaard
- Contact met gemeente over brand bij autosloperij De Moestuin.
- Aanleg Voedselbos

Contacten en aanvragen via telefoon en e-mail

Er komen regelmatig per telefoon en per e-mail verzoeken om informatie binnen bij het secretariaat en de andere leden van onze stichting. Veel vragen kunnen direct beantwoord worden.

Netwerkcontacten en samenwerking

De gemeentes Duiven, Westervoort en Zevenaar, de Dorpsraad Loo, Go-Clean de Liemers, NMG, SLG, het WRIJ, de AVR, Groen Manifest, het IVN, de organisatie RES, Natuurmonumenten, Bewonersgroepen, Vrienden van de Loowaard , Bewonersoverleg Groessen A15, AVR, Imkervereniging, Voedselbos Brummen en anderen...

Meedoen?!!! Vrijwilligers gezocht

We zijn een groep vrijwilligers met verschillende expertises, die ieder op haar/zijn eigen manier gebruikt.

Bent u geïnteresseerd in de natuur en milieu en heeft u tijd, tips, raad en/of advies aarzel dan niet en neem contact met ons op. Een uitbreiding met een aantal enthousiaste mensen zou fijn zijn.

Ieder lid neemt haar/zijn eigen expertise mee en zet dit in ten behoeve van ons doel: een aangenaam woon-en leefklimaat voor de

bewoners in en om Duiven door te streven naar en het behouden en verbeteren van de natuur en de landschappelijke en natuurhistorische waarden.

We zoeken een actieve leden en iemand om de website en de sociaal media te beheren.

Geplande activiteiten MVD 2021

In 2021 hebben we 11 interne vergaderingen gepland.

Verder:

- Bijwonen commissievergaderingen en raadsvergaderingen en indien nodig gebruik maken van het inspreekrecht.
- Contacten onderhouden met ambtenaren en raadsleden over diverse natuur en milieuaangelegenheden en ruimtelijke ordening in de gemeente Duiven.
- Bijeenkomsten Regionaal Energie Strategie (RES)
- Vergaderingen Omgevingsadviesraad (OAR)
- Zoeken naar verbindingen en versterken contacten met andere groene-grijze groepen en activiteiten. Onder meer door organiseren van het Landschapscafé
- Bijeenkomsten Bewonersoverleg Groessen A15, overleg met gemeente, Gelre Groen en ViA15.
- Bijeenkomsten Natuur en Milieu Gelderland.
- Bijwonen voorlichtingsbijeenkomsten, congressen, symposia etc.
- Indien noodzakelijk bezwaar aantekenen tegen gemeentelijke, provinciale en nationale plannen die het landschap en de leefbaarheid sterk aantasten, bodem, water en luchtverontreiniging veroorzaken en/of geluidsnormen overschrijden.
- Ontwikkelingen rondom geluidsoverlast m.b.t. Vliegveld Lelystad volgen.
- Overleg met bedrijven op de industrieterreinen betreffende afvalstromen en dergelijke.
- Overleg met de AVR verbrandingsoven.
- Ontwerp en aanleg Voedselbos in Duiven.
- Deelname aan de cursus Voedselbossen bij NMG.

Naschrift

Veel verschillende onderwerpen hebben het afgelopen jaar onze

aandacht gehad. Vooral de voorgenomen doortrekking van de A15 en de verdere aantasting van het buitengebied baart ons grote zorgen. Elk verlies op het natuur-en milieufront is een gezamenlijk verlies, vooral nu steeds meer mensen zich bewust worden van het belang van een schone leefomgeving. Zeker nu er zo zeer genoten wordt van natuurbeleving in eigen land. Steeds meer mensen worden zich bewust van het belang van een schone leefomgeving.

Stichting Milieuvrienden Duiven

In 2021 bestaat de Stichting Milieuvrienden Duiven uit zes leden:

Hanneke Spaans, Voorzitter
T: 0640480277, E: hanneke@milieuvrienden.nl

Peter Mekking, Secretariaat
T: 0648303200, E: petermekking@gmail.com

José Luis Salve, Penningmeester
T: 0629072619, E: j.salve@upcmail.nl

Baukje Boschker, Lid.
T: 0614159761, E: baukje.boschker@outlook.com

Sybrand Feenstra, Lid.
T: 0624595388, E: sybfeenstra@gmail.com

Wout Oosterhof, Lid
T: 0643361657, E: wo@inaction.com

Algemene e-mail: info@milieuvrienden.nl

Secretariaat:

Let op: het nieuwe adres van het secretariaat:
Peter Mekking
De Meent 1
6921 SE Duiven

1. CANOPY (LARGE FRUIT & NUT TREES)
2. SUB-CANOPY LAYER (DWARF FRUIT TREES)
3. SHRUB LAYER (CURRANTS & BERRIES)
4. HERBACEOUS (COMFREY, BEETS, HERBS)
5. RHIZOSPHERE (ROOT VEGETABLES)
6. SOIL SURFACE (GROUND COVER, STRAWBERRY)
7. VERTICAL LAYER (CLIMBERS, VINES)

T 0316
263 685
E:

FOREST GARDEN

